EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 7.6.2022
COM(2022) 256 final

VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

Zestiende jaarverslag 2021 over de uitvoering van de bijstand van de Unie uit hoofde van Verordening (EG) nr. 389/2006 van de Raad van 27 februari 2006 tot instelling van een instrument voor financiële steun ter bevordering van de economische ontwikkeling van de Turks-Cypriotische gemeenschap

VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

Zestiende jaarverslag 2021 over de uitvoering van de bijstand van de Unie uit hoofde van Verordening (EG) nr. 389/2006 van de Raad van 27 februari 2006 tot instelling van een instrument voor financiële steun ter bevordering van de economische ontwikkeling van de Turks-Cypriotische gemeenschap

1. INLEIDING

Verordening (EG) nr. 389/2006 van de Raad[1] (hierna "de bijstandsverordening" genoemd) vormt de grondslag voor steunverlening aan de Turks-Cypriotische gemeenschap, waarover jaarlijks verslag moet worden uitgebracht aan de Raad en het Europees Parlement.

2. PROGRAMMERING VAN DE STEUN

Tussen 2006 en eind 2021 was er een bedrag van 623 miljoen EUR geprogrammeerd voor maatregelen in het kader van de bijstandsverordening. Het bedrag dat in december 2021 was vastgelegd voor het jaarlijkse actieprogramma voor 2021 bedroeg 30,7 miljoen EUR.[2]. Het meerjarig financieel kader (MFK) 2021-2027 voorziet in een meerjarig perspectief voor het programma, met een stabiele, jaarlijkse financiering. Aangezien het steunprogramma is gericht op de voorbereiding en vergemakkelijking, in voorkomend geval, van de volledige toepassing van het acquis communautaire in de gebieden van de Republiek Cyprus waarover de regering van de Republiek Cyprus niet feitelijk het gezag uitoefent, na een oplossing van het probleem-Cyprus, heeft het echter een uitzonderlijk en voorlopig karakter, en zowel de bijstandsverordening als Verordening (EU) 2020/2093[3] van de Raad tot bepaling van het meerjarig financieel kader voorzien in de mogelijkheid tot herziening in het geval van hereniging.

3. UITVOERINGSMECHANISMEN

Het programma wordt uitgevoerd in de gebieden van de Republiek Cyprus waarover de regering van de Republiek Cyprus niet feitelijk het gezag uitoefent en waar de toepassing van het acquis overeenkomstig Protocol nr. 10 bij het Toetredingsverdrag is geschorst. De steun wordt uitgevoerd door middel van direct en indirect beheer.

De Commissie voert het programma uit in een unieke politieke, juridische en diplomatieke context. Het verlenen van deze bijstand houdt geen erkenning in van een andere overheid in de zones dan de regering van de Republiek Cyprus. Ad-hocregelingen zijn nodig om bij de uitvoering van het programma de beginselen van gezond financieel beheer na te leven. Normaal gesproken wordt voor door de EU

[1] Verordening (EG) nr. 389/2006 van de Raad van 27 februari 2006 tot instelling van een instrument voor financiële steun ter bevordering van de economische ontwikkeling van de Turks-Cypriotische gemeenschap en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 2667/2000 van de Raad betreffende het Europees Bureau voor wederopbouw (PB L 65 van 7.3.2006, blz. 5).

[2] Uitvoeringsbesluit van de Commissie van 13 december 2021 betreffende de goedkeuring van een actieprogramma voor de Turks-Cypriotische gemeenschap voor het jaar 2021 (C(2021) 8905).

[3] Verordening (EU, Euratom) 2020/2093 van de Raad van 17 december 2020 tot bepaling van het meerjarig financieel kader voor de jaren 2021-2027 (PB L433I van 22.12.2020, blz. 11).

gefinancierde steunprogramma's het juridische kader voor de ontwikkeling van de steun vastgelegd in een overeenkomst met de regering van het begunstigde land. Voor de steun aan de Turks-Cypriotische gemeenschap kan een dergelijke overeenkomst niet worden gesloten. De Commissie heeft als verantwoordelijke instantie maatregelen goedgekeurd om de hiermee gepaard gaande risico's te beheersen en te beperken, onder meer door een intensief toezicht op contracten en ondersteuning van begunstigden, aangepaste betalingsvoorwaarden en een voorzichtige benadering bij het gebruik van bankgaranties. De steun omvat een aanzienlijk bedrag aan subsidies, waarvan het beheer middelenintensief is.

Om ervoor te zorgen dat de steun effect sorteert, moet de Turks-Cypriotische gemeenschap zich volledig inzetten voor de voorbereiding van de aanpassing aan het acquis zodra de schorsing daarvan wordt opgeheven overeenkomstig Protocol 10, na regeling.

Het programmateam werkt via het EU-bureau voor programmaondersteuning in de gebieden die niet onder de effectieve controle van Nicosia vallen. De Vertegenwoordiging van de Commissie op Cyprus organiseert ook bijeenkomsten, seminars en persconferenties en communiceert met de Cypriotische burgers van het hele eiland, onder meer over het steunprogramma. Daarnaast voert het vanuit het steunprogramma gefinancierde EU Infopoint een reeks communicatie- en zichtbaarheidsacties uit door informatie te verstrekken over beleid, prioriteiten en maatregelen van de EU ter ondersteuning van de Turks-Cypriotische gemeenschap en door de Europese cultuur te bevorderen.

4. UITVOERING TIJDENS DE VERSLAGPERIODE

4.1. Algemeen overzicht

De Commissie blijft de bijstandsverordening uitvoeren vanuit het overkoepelende streven om de hereniging te ondersteunen. Indien er een algehele regeling van de kwestie-Cyprus tot stand komt, neemt de Raad, op voorstel van de Commissie, met eenparigheid van stemmen een besluit over de noodzakelijke aanpassingen van deze verordening.

De activiteiten in 2021 omvatten de voortzetting van een aantal gevestigde en succesvolle projecten, zoals EU-beurzen en maatregelen voor vertrouwensopbouw ter ondersteuning van het Technisch Comité voor het cultureel erfgoed en het Comité vermiste personen. De financiering van de initiatieven van de onder beide gemeenschappen ressorterende technische comités werd voortgezet door een speciale faciliteit.

Steun via subsidies blijft een wezenlijk element van het programma. Belangrijke economische sectoren ontvingen meer steun om zich voor te bereiden op een regeling voor Cyprus via projecten die gericht zijn op de particuliere sector, plattelandsgebieden en de ontwikkeling van menselijk kapitaal. De inspanningen bleven leiden tot een tastbare verbetering van de toestand op het gebied van de uitroeiing van dierziekten en voedselveiligheid.

In april 2021 nam de Commissie twee rechtshandelingen aan: Verordening (EU) 2021/591 tot inschrijving van Halloumi/Hellim-kaas in het register van beschermde oorsprongsbenamingen en beschermde geografische aanduidingen (PDO) en Besluit (EU) 2021/586, dat bepaalt dat Halloumi/Hellim-kaas over de Groene Lijn mag worden verhandeld zodra de Turks-Cypriotische producenten hun productienormen in overeenstemming hebben gebracht met de Europese normen inzake diergezondheid en

voedselveiligheid. Sinds 1 oktober 2021 mag alleen Halloumi/Hellim-kaas die in Cyprus is geproduceerd volgens het traditionele recept onder die naam op de EU-markt worden gebracht. Vervolgens werd een reeks ondersteunende maatregelen opgestart om het Halloumi/Hellim PDO-pakket uit te voeren in de Turks-Cypriotische gemeenschap.

Er is nog steeds sprake van aanzienlijke hiaten in het vermogen van de begunstigden om het acquis daadwerkelijk uit te voeren na een allesomvattende regeling. De Turks-Cypriotische gemeenschap blijft echter op een aantal gebieden goede vorderingen maken en heeft meer inzicht gekregen in de uitdagingen waar ze voor staan.

Een permanent probleem is de bouw van het rioolnetwerk van Famagusta, waarvoor het contract in december 2013 door de Commissie is beëindigd. Het geschil met de vorige aannemer is onderworpen aan arbitrage en deze zaak loopt nog. Tegelijkertijd is voor de daarmee samenhangende herstelwerkzaamheden een contract gesloten en zijn de werkzaamheden begonnen.

De COVID-19-pandemie heeft de uitvoering van het steunprogramma gehinderd. De Commissie bleef ervoor zorgen dat het programma ondanks de omstandigheden werd uitgevoerd en nam verzachtende maatregelen om te garanderen dat projecten ongehinderd konden worden verder gezet. Een noodpakket hielp om de meest dringende medische benodigdheden te verschaffen, kleine, middelgrote en micro-ondernemingen economisch te ondersteunen en deskundig advies te verlenen aan de Turks-Cypriotische gemeenschap.

Aan het eind van het jaar liepen er 191 contracten in het kader van het steunprogramma.

4.2. Vorderingen per doelstelling

De overkoepelende doelstelling van het steunprogramma is het bevorderen van de hereniging van Cyprus door de economische ontwikkeling van de Turks-Cypriotische gemeenschap te stimuleren, met bijzondere aandacht voor de economische integratie van het eiland en betere contacten tussen beide gemeenschappen en met de EU, en voor de voorbereidingen met betrekking tot het acquis.

De in 2021 ondernomen activiteiten worden hierna beschreven, voor elke doelstelling van de steunverordening.

4.2.1. Doelstelling 1: ontwikkeling en herstructurering van infrastructuur

Het Ontwikkelingsprogramma van de Verenigde Naties (UNDP) bleef de ‘faciliteit voor lokale infrastructuur’ (Local Infrastructure Facility’ (LIF)) uitvoeren via lopende bijdrageovereenkomsten die zijn ondertekend met de Commissie, namens de Unie, voor een bedrag van 23,4 miljoen EUR. De faciliteit verleent steun voor het voorbereiden en uitvoeren van relevante investeringen in lokale infrastructuur. Naast de 13 belangrijke door de LIF ondersteunde projecten werd in 2021 ook een geoptimaliseerde derde oproep tot het indienen van voorstellen voor lokale gemeenschappen afgerond, waardoor nog eens vier projecten aan de LIF-pijplijn konden worden toegevoegd. In 2021 gingen de bouwwerken aan het Kormakitis-samenwerkingscentrum van start, terwijl het ontwerp-plus-bouwcontract voor de uitbreiding van de afvalwaterbehandelingsinstallatie van Morphou werd ondertekend.

In de watersector werd in november 2021 de bouw van het nieuwe hoofdriool van Nicosia voltooid. Het project omvatte de aanleg van 13 km aan riolen die het afvalwater van Nicosia overbrengen naar de onder beide gemeenschappen

ressorterende afvalwaterzuiveringsinstallatie van Nicosia, zelf een door de EU gefinancierd project dat in 2013 is voltooid. Het project zal de grondwaterverontreiniging verminderen en gedeelde watervoorraden voor het hele eiland beschermen.

De herstelwerkzaamheden aan het rioolnetwerk van Famagusta gingen in juli 2021 van start, toen de omstandigheden voor de effectieve uitvoering van het contract goed waren.

De uitvoering van de twee gewijzigde contracten, voor de uitbreiding van een stortplaats en voor de ontgassingsinstallatie van een stortplaats, waarmee nu een investering van meer dan 4,5 miljoen EUR voor het beheer van vast afval gemoeid is, heeft goede vorderingen geboekt ondanks de COVID-19-pandemie. Dankzij de wijzigingen kan er tot 0,8 MW aan stroom worden opgewekt uit hernieuwbare energiebronnen (opvang, behandeling en verbranding van gas dat vrijkomt op de stortplaats). Met de opgewekte stroom zou het afvalwater van stortplaatsen (percolaat) in de pas opgeleverde zuiveringsinstallatie op duurzame wijze worden gezuiverd.

Helaas is de begunstigde er niet in geslaagd de stortplaatsfaciliteit, waaronder de percolaatzuiveringsinstallatie, te gebruiken zoals oorspronkelijk bedoeld was. Hoewel de percolaatzuiveringsinstallatie in 2021 is opgeleverd, is ze vervolgens gesloten en heeft ze meer dan tien maanden stilgelegen. Het onvermijdelijke gevolg hiervan was een aanzienlijke verslechtering van de investering. De Commissie spant zich onophoudelijk in om deze situatie recht te zetten en de exploitatie van de faciliteit weer op te starten.

Met het dienstencontract voor capaciteitsopbouw werden beginselen van de circulaire economie in afvalbeheerpraktijken van lokale gemeenschappen geïntroduceerd. De werkzaamheden voor de oprichting van de eerste non-profitorganisatie voor producentenverantwoordelijkheid voor het recyclen van verpakkingsafval zijn in 2021 van start gegaan en zijn inmiddels al bijna voltooid. Als onderdeel van dit initiatief hebben plaatselijke boeren het gebruik van afvalwaterslib van de afvalwaterbehandelingsinstallatie van Nicosia met succes uitgetest en in de praktijk gebracht.

In aansluiting op het door de EU gefinancierde geïntegreerde plan voor het beheer van vast afval ontvangen acht lokale gemeenschappen subsidies om hun infrastructuur voor afvalbeheer te verbeteren, een proces dat zich in de eindfase van de uitvoering bevindt.

De lokale technische capaciteit om toezicht te houden op de milieukwaliteit werd verbeterd door de vernieuwing van het monitoringnetwerk voor luchtkwaliteit en de oprichting van een referentielaboratorium voor lucht- en brandstofkwaliteit. Het monitoringnetwerk voor de luchtkwaliteit, dat gedurende heel 2021 volledig operationeel was, levert nu op steeds meer locaties metingen voor meer verontreinigende stoffen.

4.2.2. Doelstelling 2: bevordering van sociale en economische ontwikkeling

Het steunprogramma bleef tegemoetkomen aan de meest dringende behoeften die door de gezondheidssector waren genoemd om de COVID-19-pandemie te bestrijden en

verstrekte een economisch noodpakket ter waarde van 11 miljoen EUR om de sociaal-economische gevolgen ervan te matigen.

Het project 'Innovatief ondernemerschap en dialoog', dat werd uitgevoerd met Northern Ireland Cooperation Overseas (NI-CO), was het voornaamste vehikel om de ongunstige economische gevolgen van de pandemie te bestrijden. In totaal werd 7,2 miljoen EUR toegewezen aan het subsidieprogramma 'Behoud en de creatie van arbeidsplaatsen', in het kader waarvan 86 succesvolle micro- en kleine ondernemingen financiering zullen krijgen tot een maximumwaarde van 60 000 EUR.

Op het gebied van plattelandsontwikkeling werd een project op het gebied van technische bijstand via bedrijfsadviesdiensten voor de landbouw verlengd. Dit project zal in januari 2024 aflopen. Het project heeft tot doel om Turks-Cypriotische boeren te helpen bij het uitvoeren van de strategie van bedrijfsadviesdiensten voor de landbouw, die het verstrekken van advies, opleidingen en hulp bij capaciteitsopbouw voor plaatselijke adviseurs omvat.

Met het oog op de uitvoering van het Halloumi/Hellim PDO-pakket is in 2021 een contract gesloten voor een cruciale interventie inzake voedselveiligheid en crisisparaatheid met een waarde van 3,1 miljoen EUR. Het technischebijstandsproject streeft ernaar om de uitvoering van op de EU afgestemde voedselhygiëne- en voedselveiligheidsnormen in de Turks-Cypriotische gemeenschap te versnellen en de paraatheid voor mogelijke crises inzake dierziekten te verbeteren.

Verder is in het kader van de technische bijstand ter versterking van de capaciteit van de veterinaire specialisten om dierziekten te voorkomen, te bestrijden en uit te roeien een tweede grootschalige reeks tests en bemonsteringen van dieren op prioritaire ziekten (zoals brucellose en tuberculose) afgerond. De Commissie leverde laboratoriumtests en veterinaire verbruiksgoederen en verleende diensten voor de bemonstering en tests van dieren. Meer dan 6 100 kuddes en meer dan 427 000 dieren (runderen, schapen en geiten) werden bemonsterd om besmette dieren op te sporen en te verwijderen uit boerderijen. De prevalentie van brucellose in de Turks-Cypriotische gemeenschap neemt hierdoor af.

Dankzij de EU-steun konden er ook meer particuliere dierenartsen worden betrokken bij de uitvoering van bemonsteringen en tests van dieren. Ook werd voor bijna 500 000 EUR aan laboratoriumapparatuur aangeschaft om de schaal en de betrouwbaarheid van de tests in levensmiddelen- en gezondheidslaboratoria te helpen vergroten.

In het onderwijs droeg een technischebijstandsproject voor het verbeteren van de kwaliteit van het lesgeven en leren bij tot de uitvoering van een situatieanalyse van de permanente beroepsontwikkeling en een analyse van het gebruik van informatie- en communicatietechnologie in de Turks-Cypriotische gemeenschap. De Commissie blijft streven naar de verwezenlijking van haar langetermijndoelstelling om het onderwijs voor Turks-Cypriotische kinderen af te stemmen op de beste internationale praktijk.

Het project van 1,1 miljoen EUR om basisscholen uit te rusten met wetenschapslaboratoria werd voltooid. In 48 basisscholen werden het meubilair en de uitrusting geleverd en geïnstalleerd. Ook werd een mobiel laboratorium (een speciaal uitgeruste bus) geleverd aan de begunstigde. Voor basisschoolleerkrachten die lessen zullen geven in de laboratoria werd een reeks praktijkopleidingen geregeld. Tegelijkertijd werd een flankerende maatregel voor begeleiding rond het doeltreffende

gebruik en de duurzaamheid van de laboratoria uitgevoerd . De voorbereidingen om middelbare scholen uit te rusten met laboratoria werden voortgezet.

Het project inzake curriculumontwikkeling voor beroepsonderwijs en -opleiding werd kort onderbroken door de COVID-19-pandemie, maar voortgezet in de geselecteerde onderwijsgebieden, met als doel om de inzetbaarheid van jongeren te vergroten. De begunstigden hebben herhaaldelijk uiting gegeven aan hun tevredenheid over de projectactiviteiten en hebben gevraagd om een verlenging met nogmaals twee jaar.

Het programma voor economisch toezicht onder leiding van de Wereldbank bleef diepgaande analyses, technische bijstand en voorstellen voor verbetering bieden. Het programma was toegespitst op macro-economische analyse en duurzame ontwikkeling, het ondernemingsklimaat en de handelsgerelateerde gevolgen van hereniging, inzetbaarheid en vaardigheden – met een bijzondere nadruk op economische emancipatie – en grondige analyse van specifieke aspecten van de landbouwproductie.

Op statistisch gebied van werden in 2021 twee contracten ondertekend om IT-infrastructuur en technische bijstand te leveren, met als doel om de levering aan het bedrijfsleven en het beheer van administratieve gegevensbronnen te verbeteren. Deze projecten worden aangevuld door gerichte bijstand die wordt verleend via het Bureau voor de uitwisseling van informatie over technische bijstand van de Commissie (TAIEX) en de Wereldbank. De projecten maken deel uit van een ruimere EU-strategie om de productie van statistieken in de Turks-Cypriotische gemeenschap te verbeteren.

4.2.3. Doelstelling 3: verzoening, vertrouwensopbouw en steun voor het maatschappelijk middenveld

Het Comité vermiste personen (CMP), dat wordt ondersteund via een bijdrageovereenkomst met het Ontwikkelingsprogramma van de Verenigde Naties, heeft zijn veld- en laboratoriumwerkzaamheden voortgezet. Eind 2021 had het CMP van de in totaal 2 002 vermiste personen 1 184 stoffelijke resten opgegraven. Daarvan zijn er 1 023 aan de hand van genetische gegevens geïdentificeerd en aan hun families terugbezorgd. Door de pandemie en het extreem warme weer hebben de opgravingswerkzaamheden in 2021 aanzienlijke vertraging opgelopen, wat voor de CMP-leden aanleiding was om vast te houden aan de noodopgravingsstrategie bij onvoorziene gebeurtenissen.

In december 2021 werd een nieuwe bijdrageovereenkomst van 2,6 miljoen EUR ondertekend om financiering te verstrekken voor CMP-operaties in 2022. In de periode 2006-2021 heeft de EU meer dan 30 miljoen EUR bijgedragen, wat neerkomt op 75 % van de totale financiering van het CMP over deze periode.

De bescherming van het cultureel erfgoed via het onder beide gemeenschappen ressorterende Technisch Comité voor het cultureel erfgoed bleef een belangrijke component van de in het kader van het steunprogramma ondernomen maatregelen ter ondersteuning van verzoening en vertrouwensopbouw. In het kader van dit programma werden in 2021 18 projecten afgerond. In totaal heeft het programma voor het cultureel erfgoed ongeveer 22 miljoen EUR aan EU-middelen ontvangen. Daarmee konden meer dan 107 culturele erfgoedlocaties verspreid over het hele eiland in stand worden gehouden, structureel worden ondersteund, fysiek worden beschermd of worden hersteld.

De faciliteit om de onder beide gemeenschappen ressorterende technische comités te steunen, bleef werken aan het samenbrengen van beide gemeenschappen en aan het

bieden van oplossingen voor de dagelijkse uitdagingen van de Cyprioten. Ondanks de pandemie hebben de Comités voor Cultuur, Milieu, Onderwijs en Volksgezondheid een aantal gerichte activiteiten uitgevoerd.

Na de geslaagde uitvoering van een gezamenlijk proefprogramma voor studiebeurzen van United World Colleges (UWC) konden in 2021, op basis van een nieuwe overeenkomst, tien Turks-Cypriotische en tien Grieks-Cypriotische studenten het internationaal programma voor baccalaureaatsdiploma's in verscheidene landen aanvatten. De acties van UWC omvatten ook gemeenschapsoverschrijdende activiteiten voor jongeren en korte cursussen waarin de jongeren de middelen worden aangereikt om een positieve verandering teweeg te brengen in hun samenleving.

De steun aan maatschappelijke organisaties werd in 2021 voortgezet. Via "Civic Space", dat technische bijstand verleent aan maatschappelijke organisaties, werd de capaciteitsopbouw van maatschappelijke organisaties verder gestimuleerd, werd een gunstig klimaat voor de ontwikkeling van het maatschappelijk middenveld bevorderd en werden netwerkactiviteiten en gezamenlijke acties van Grieks-Cypriotische en andere maatschappelijke organisaties uit de EU gestimuleerd. De component "actief burgerschap" van Civic Space, ook bekend als "Grow Civic", werd doorgelicht en zal de op rechten gebaseerde acties van maatschappelijke organisaties en activisten ondersteunen.

In totaal werden uit hoofde van het project "Cypriotisch maatschappelijk middenveld in actie VII" 11 nieuwe subsidies toegekend, meestal voor kleinere, van onderop georganiseerde maatschappelijke organisaties. Het merendeel van de projecten van de vorige oproep en van de oproep inzake de bestrijding van mensenhandel werden in 2021 met succes voltooid. De resterende projecten bevinden zich in de eindfase van uitvoering. De begunstigden die een aanvraag hadden ingediend met onder beide gemeenschappen ressorterende partners bleven samenwerken met hun Griekse tegenhangers.

In oktober 2021 maakte de vereniging van het mensenrechtenplatform een begin met de uitvoering van de door de EU gefinancierde rechtstreekse subsidie. Het platform zal toezicht houden op en verslag uitbrengen over de bestrijding van mensenhandel, de rechten van vluchtelingen, de rechten van LGBTI+-personen, relevante participatie van belanghebbenden, de leefomstandigheden in gevangenissen en het recht om gevrijwaard te blijven van folteringen. Ook zal het platform slachtoffers ondersteunen en de capaciteiten van het maatschappelijk middenveld op het gebied van op rechten gebaseerde kwesties in het algemeen versterken.

Als onderdeel van het subsidieprogramma voor de lokale gemeenschap werd een blijf-van-mijn-lijfhuis voor slachtoffers van huiselijk geweld gebouwd in Nicosia. Het project was ook bevorderlijk voor de bewustwording en voor het stroomlijnen van ondersteuningsprocedures in de Turks-Cypriotische gemeenschap.

4.2.4. Doelstelling 4: toenadering van de Turks-Cypriotische gemeenschap tot de EU

Het beheer van het programma voor EU-beurzen is sinds het academiejaar 2014-2015 gedelegeerd aan de British Council. Het bedrag dat in het kader van de laatste oproep beschikbaar was gesteld maakte de financiering van 136 beurzen voor het academiejaar 2021-2022 mogelijk. Deze beurzen voorzien in financiële ondersteuning voor studenten in het eerste jaar van hun bachelorstudie, afgestudeerde bachelorstudenten in hun master- of doctoraalprogramma en onderzoekers en werkenden bij de verdere ontwikkeling van hun taal- en beroepsvaardigheden in

diverse EU-landen.

Sinds 2007 zijn ongeveer 2 000 subsidieprogramma's toegekend om meer dan 100 EU-leerplaatsen te creëren, met betrokkenheid van meer dan 100 universiteiten, 23 bestemmingslanden in de EU en opleidingen in meer dan 20 verschillende beroepen. Vanaf 2022 zal de British Council als de uitvoerende partner worden vervangen door het Goethe Institut. Met het College of Europe werd een overeenkomst voor studiebeurzen voor maximaal drie Turks-Cyprioten gesloten, op voorwaarde dat zij voldoen aan de toelatingscriteria.

Het EU Infopoint, dat door het EU-bureau voor programmaondersteuning samen met de Vertegenwoordiging van de Commissie op Cyprus wordt beheerd, heeft in 2021 een grote mate van zichtbaarheid voor de EU gecreëerd door middel van zowel on- als offlineactiviteiten. Meer dan twintig EU-gerelateerde thema's kwamen daarbij aan bod, waaronder gendergelijkheid, gendergebaseerd geweld, de rechten van LGBTI+-personen, rechten voor mensen met een beperking, desinformatie en gezondheid en veiligheid op het werk. De Europese Green Deal werd gepromoot via webinars over duurzame energie, energie-efficiëntie, brandpreventie, nul verontreiniging, afvalbeheer en verpakkingsafval.

Het EU-Infopoint organiseerde 32 evenementen, waaronder een grootschalige onlinecampagne rond Europadag, en 79 terugkerende evenementen, waaronder een reeks onlineconcerten, inleidingen tot nieuwe Europese talen en kunstworkshops. Aan de evenementen hebben meer dan 15 000 personen deelgenomen. Een groots opgezette informatiecampagne rond een "gezonde levensstijl voor iedereen" werd opgestart en uitgevoerd. Tot slot heeft het Infopoint twaalf nieuwsbrieven en negen infographics/publicaties geproduceerd en 471 informatieproducten verspreid en verschenen er 289 nieuwsartikelen en elf tv-spots in de lokale media.

De bezoekersdrukte op de Facebookpagina "Abbilgi" bevestigt de populariteit van de activiteiten (meer dan 2 000 nieuwe volgers in 2021, waardoor het totale aantal volgers sinds het aanmaken van de pagina uitkomt op 22 812).

4.2.5. Doelstellingen 5-6: voorbereiding van de Turks-Cypriotische gemeenschap op de invoering en tenuitvoerlegging van het acquis

Het Bureau voor de uitwisseling van informatie over technische bijstand (TAIEX) van de Commissie wordt gebruikt om de doelstellingen 5 en 6 van de bijstandsverordening uit te voeren en helpt de Turks-Cypriotische gemeenschap op die manier bij de omzetting van het acquis zodra de schorsing daarvan wordt opgeheven, d.w.z. na de inwerkingtreding van een omvattende regeling van de kwestie-Cyprus.

In 2021 werd er nog steeds bijstand verleend op twaalf belangrijke gebieden of sectoren van het acquis. De ondersteuning door TAIEX werd met succes aangepast aan de onlinesetting, met verhoogde belangstelling in bijna alle sectoren. In totaal werden in 2021 147 TAIEX-evenementen georganiseerd, een zeer scherpe daling in vergelijking met 49 evenementen in 2020. Naast de gewone activiteiten van TAIEX zijn er inspanningen geleverd om met steun van TAIEX een databank van alle opgestelde wetteksten te ontwikkelen en om de kwaliteit van het vertaal- en tolkwerk in de Turks-Cypriotische gemeenschap te verbeteren.

Gezondheidsexperts van TAIEX verleenden permanente bijstand als onderdeel van de reactie op COVID-19. De ondersteuning was gericht op opsporings- en mitigatiemaatregelen, voornamelijk maatregelen op het gebied van volksgezondheid, een doeltreffende teststrategie en vaccinatieplannen. De experts hielpen ook bij het

verbeteren van de laboratoriumcapaciteit en bij het opzetten van een netwerk van kennisgevingen inzake geneesmiddelenbewaking in de Turks-Cypriotische gemeenschap.

De steun van TAIEX voor het handelsverkeer over de Groene Lijn (Verordening nr. 866/2004) werd voortgezet. Door de Commissie gemandateerde onafhankelijke experts hervatten in 2021 hun regelmatige inspecties van aardappelen, honing en verse vis.

4.3. Financiële uitvoering (contracten en betalingen)

4.3.1. Contracten

De Commissie ondertekende in 2021 wettelijke verbintenissen ten bedrage van 30 miljoen EUR. Dit betekent dat de achterstand in de gunning van contracten is weggewerkt, rekening houdend met menselijke en financiële beperkingen, hiaten in de gereedheid voor de uitrol van het toekomstige acquis en de duurzaamheid van projecten.

4.3.2. Betalingen

In 2021 werden er voor in totaal 38 miljoen EUR aan betalingen gedaan (41 miljoen EUR in 2020).

4.4. Toezicht

De Commissie is direct verantwoordelijk voor de uitvoering van de meeste projecten (direct beheer). Het personeel van de Commissie voert zeer nauwgezet toezicht uit, met doorlopend contact met aannemers, ad-hoc-controles, vergaderingen ter plaatse en vergaderingen van stuurcomités. Het ondersteuningsteam voor subsidies is de Commissie met technische bijstand blijven ondersteunen bij de uitoefening van het toezicht op subsidieovereenkomsten. Daarnaast biedt het team ondersteuning aan begunstigden van subsidies bij de toepassing van EU-regels voor de uitvoering van subsidieovereenkomsten, met inbegrip van regels voor secundaire aanbestedingen.

De Commissie voert ook een aantal contracten uit via indirect beheer. De uitvoerende organen, zoals de Ontwikkelingsprogramma van de Verenigde Naties, de British Council en NI-CO, brengen in overeenstemming met de respectieve kaderovereenkomsten verslag uit aan de Commissie. De Commissie is nauw betrokken bij het dagelijkse toezicht op deze acties.

4.5. Audit en controles

De aanbevelingen die in 2017 door de dienst interne audit bij de laatste audit zijn gedaan met betrekking tot de interne controleregelingen op het gebied van overheidsopdrachten, zijn volledig uitgevoerd.

4.6. Evaluatie

In het kader van het project voor resultaatgericht toezicht werd de evaluatie van de geselecteerde acties voortgezet en werden de geplande opleidingen over het verbeteren van de interne toezichtscapaciteit van de belanghebbenden verzorgd. De aanbevelingen die de deskundigen van het project voor resultaatgericht toezicht hebben gedaan op het gebied van relevantie, efficiëntie, doeltreffendheid en duurzaamheid, worden verwerkt in de geëvalueerde acties en daarbuiten.

De tussentijdse evaluatie van het steunprogramma werd in 2021 afgerond. De evaluatie had tot doel om een allesomvattende, onafhankelijke beoordeling uit te voeren en

daarnaast om bewijs te vergaren voor de vooruitgang die in de periode 2013-2018 is geboekt bij het bereiken van de doelstellingen van de bijstandsverordening. In het eindverslag werd geconcludeerd dat het steunprogramma kan worden beschouwd als zeer relevant en, gezien de bijzondere omstandigheden van de context in de Turks-Cypriotische gemeenschap, als een relatief geslaagd initiatief met een aanzienlijke meerwaarde voor de EU.

4.7. Informatie, publiciteit en zichtbaarheid

In totaal werden er in 2021 394 activiteiten rond zichtbaarheid en communicatie uitgevoerd, die vanwege de beperkingen door COVID-19 voornamelijk online plaatsvonden. Bij de voorbereidingen voor de brochures over EU-steun als reactie op COVID-19 en over de ontwikkeling van de privésector zijn goede vorderingen gemaakt.

4.8. Overleg met de regering van de Republiek Cyprus

In 2021 zijn vergaderingen georganiseerd met vertegenwoordigers van de regering van de Republiek Cyprus, zowel fysiek als online. De Commissie blijft rekenen op de samenwerking met de Republiek Cyprus voor de verificatie van eigendomsrechten en de vergemakkelijking van de werkzaamheden van de onder beide gemeenschappen ressorterende technische comités. De Commissie vergadert regelmatig met de permanente vertegenwoordiging.

5. CONCLUSIES

De Commissie blijft steun verlenen in het kader van de bijstandsverordening om de hereniging van Cyprus mogelijk te maken door de economische ontwikkeling van de Turks-Cypriotische gemeenschap te stimuleren via haar werkzaamheden in het kader van de zes doelstellingen van de steunverordening. In 2021 bleef de steunverlening gericht op de gebieden die specifieke problemen op het gebied van de toekomstige naleving van het acquis vertonen.

De resultaten van eerdere steunverlening en de volgroeidheid van de projecten zullen systematisch in aanmerking worden genomen in toekomstige programmeringen. De inspanningen zullen blijven worden gericht op het uitoefenen van meer invloed op prioriteitsgebieden door middel van minder, maar wel groter opgezette acties.

De Commissie is bereid om indien nodig middelen, met inbegrip van het steunprogramma, in te zetten ter ondersteuning van de onderhandelingen over een regeling voor Cyprus onder auspiciën van de Verenigde Naties.